

Természetesen a mély hatókhoz kötött anomáliarendszer ugyanúgy változhat, mint mágneses terünk; mágneses terünk változásából pedig gravitációs terünk évszázados változására is következtethetünk. Bizonyos feltevésekkel javítani lehet a tisztán free-air-anomáliák alapján közelítőleg kiszámított szekuláris változásképet. Az így számított évi változás maximuma kivételes helyeken 60 μ gal, de átlagosan 20 μ gal körül van, ami megfelel a mai legpontosabb gravitációs mérésekből nyert eredményeknek; a változásnak biztos kísérleti meghatározása fontos új lehetőséget tartalmaz Földünk folyamatainak megismerésére.

Egy rövid összefoglalásban természetesen nem lehet minden, a geofizikával összefüggő kutatásra kitérni, mégis látható, hogy Földünkről az űrkutatás eredményei alapján sok különböző irányban nyerhetünk fontos új ismereteket, és ezek az ismeretek egy kis nép kutatói számára is elérhetőek. Számolnunk kell azonban azzal, hogy mi az űrkutató nagyhatalmakhoz képest bizonyos késéssel kapjuk meg a legmodernebb adatokat és azokat is már kilúgozott formában. Amit könnyen meg lehet állapítani az adatokból, azt szerencsésebb társaink nyilvánvalóan már előttünk felismerték. Azonban a hozzánk elkerülő adatrendszer csak egy igen gyors átfésülésen ment keresztül és még nagyon sok fel nem tárt ismeretet tartalmaz. Mélyebben kell ezért bepillantnunk az oksági összefüggések rendszerébe és akkor számunkra is meg van a lehetőség új eredmények elérésére.

Az előadás anyagának összeállításában jelentős segítségemre voltak dr. Verő József és dr. Tarcsai György tagtársaink. Munkájukat ezúton is hálásan köszönöm.

Lapszemle

Revue Roumaine de Géologie, Géophysique et Géographie, Géophysique. 21. évf., No 1–2. 1977. jan. – dec., 1–312. old.

A folyóirat – melyet a Román Szocialista Köztársaság Akadémiája ad ki – többségében angol nyelven (de több esetben németül és franciául is) hoz cikkeket a geofizika újszólván minden területéről (általános és gyakorlati geofizika, szeizmológia, tektonika, geokémia, paleomágnesség, magnetellurika, légkörfizika, elméleti és számítástechnikai kérdések stb.). A főszerkesztő: Sabba Stefanescu, a helyettes főszerkesztő: Liviu Constantinescu.

* * *

Studii si Cercetari de Geologie, Geofizica, Geografie, Geofizica 15. évf., 1977. 1–188. old.

A geofizika egész területére kiterjeszkedő tárgyú cikkek, román nyelven, angol kivonattal.

Magyar Tudomány. Új folyam XXIII. kötet, 1. sz. 1978. január.

Somogyi György: Egy új nukleáris metodika alkalmazása uránlokalizációs vizsgálatokra, 32–40. old.

Az ismertített és a hazai uránlelőhely-kutatásoknál bevezetett módszer a terepi radon-anomáliákat térképezi fel alfa-részecskékre érzékeny szilárdtest-nyomdetektorok segítségével. Az eddigi mérések egyértelműen megmutatták, hogy a nyomdetektoros módszer kedvezően alkalmazható olyan területeken is, ahol a hagyományos radiometrikus módszerek már nem hatásosak. Így a módszer bevezetése figyelemreméltó új lehetőséggel gazdagítja a hazai geológiai és uránynevelőanyag-kutatást.

T. G.